

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

СПОРТИВНІ СПОРУДИ І ТРЕНАЖЕРИ

Ступінь вищої освіти	Бакалавр
Освітньо-професійна програма	«Фізична культура і спорт»
Факультет	Здоров'я, фізичної культури і спорту
Кафедра	Фізичної культури і спорту
Семестр	7
Кількість кредитів	3
Мова викладання	українська

Викладач	к. пед.н, доцент Коваль Вадим Вадимович
Контактна інформація	vadim.jr.koval@gmail.com

ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ ПРО ДИСЦИПЛІНУ

Анотація	<p>Навчальна дисципліна «Спортивні споруди та тренажери» є обов'язковим предметом спеціального призначення, що забезпечує широку теоретичну і практичну підготовку студентів до професійної діяльності вчителя фізичної культури, інструктора з фізичного виховання і тренера з обраного виду спорту. Спеціальна система знань і вмінь забезпечує: 1) засвоєння теоретико-методологічних засад проектування спортивних споруд; 2) ознайомлення з класифікацією фізкультурно-спортивних споруд для різних видів масового спорту на відкритому повітрі та їх характеристиками; 3) усвідомлення загальних принципів побудови мережі спортивних споруд в населених пунктах і навчально-виховних закладах; 4) ознайомлення з туристичними спорудами та шляхами ефективного управління фізкультурно-спортивними спорудами. Саме від оволодіння основними положеннями навчального курсу залежить професійна компетентність майбутніх педагогів з фізичної культури та тренерів. Фахівцям з фізичного виховання та спорту слід орієнтуватись у важливих питаннях проектування, будівництва, ремонту та експлуатації відкритих площинних спортивних споруд і обладнання, призначених для занять спортом, масових фізкультурно-оздоровчих заходів за місцем проживання, в навчальних закладах, спортивних клубах, у місцях відпочинку тощо</p>
Мета та цілі	<p>формування у студентів знань із основ проектування, будівництва, ремонту та експлуатації спортивних споруд, призначених для занять спортом, масових фізкультурно-оздоровчих заходів за місцем проживання, в навчальних закладах, на виробництві, спортивних клубах, в місцях відпочинку, в лікувальних і оздоровчих установах.</p> <p>Завдання:</p> <ul style="list-style-type: none">• формування у студентів знань щодо класифікації та проектування спортивних споруд;• набуття теоретичних і практичних знань та вмінь використання критих та відкритих фізкультурно-спортивних споруд та обладнання для різних видів масового спорту;

	<ul style="list-style-type: none"> • вивчення нормативних вимог щодо планування, будівництва та експлуатації спортивних споруд; • формування у студентів знань вимог до технічних засобів, що застосовуються у фізичній культурі і спорті; • особливості конструювання та проектування тренажерних пристроїв у відповідності до умов їх експлуатації; • набуття теоретичних і методичних знань, практичних навичок і умінь, необхідних для здійснення самостійної професійної діяльності на різних спортивних об'єктах.
<p>Результати навчання</p>	<p>Опанувавши дисципліну «Спортивні споруди і тренажери», здобувачі повинні мати такі <i>програманні результати навчання</i>:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Здійснювати навчання руховим діям та розвиток рухових якостей людини в умовах різних форм організації занять фізичними вправами. - Оцінювати рухову активність людини та її фізичний стан, складати та реалізовувати програми кондиційного тренування, організовувати та проводити фізкультурно-оздоровчі заходи. - Обґрунтовувати вибір заходів з фізкультурно-спортивної реабілітації та адаптивного спорту. <p>Після опанування основних положень дисципліни «Спортивні споруди і тренажери» <i>студенти повинні знати</i>: теоретичні і методичні відомості про криті та площинні спортивні споруди; організацію фізичної культури і спорту на спортивній споруді; вимоги до безпеки, міцності, естетичності, простоти і надійності, ергономічності, комплексності та багатофункціональності, компактності, експлуатації технічних засобів, що застосовуються у фізичній культурі і спорті, особливості конструювання та проектування тренажерних пристроїв у відповідності до умов їх експлуатації, спеціальну термінологію фізкультурно-спортивної галузі, зокрема термінологію спортивних споруд та технічних засобів.</p> <p><i>вміти</i>: вибирати відповідні місця занять фізичними вправами, правильно і ефективно експлуатувати різноманітні фізкультурно-спортивні споруди; забезпечувати безпеку учасників та глядачів на спортивних об'єктах; володіти навичками роботи з проектною та нормативно-технічною документацією; використовувати нетрадиційне обладнання і тренажерні пристрої в різних видах спорту, у роботі з різним контингентом, та на різних етапах навчально-тренувального процесу.</p>
<p>Soft skills:</p>	<p>Розвиток «гнучких навичок» - soft skills: навичок комунікації, здатність брати на себе відповідальність і працювати в команді, вміння контролювати власні почуття, правильно реагувати на емоції інших людей та злагоджувати конфлікти, управляти своїм часом, здатність до планування, складання прогнозів і передбачення наслідків своїх дій, розуміння важливості зворотного зв'язку / допомоги від колег, здатність логічно і системно мислити, креативність та інше)</p>
<p>Пререквізити</p>	<p><i>Здобувач вищої освіти повинен знати такі попередні курси</i>: «Вступ до спеціальності», «Теорія і методика фізичного виховання», «Теорія і методика спортивно-оздоровчої роботи», «Спорт (олімпійський, професійний, не олімпійський)», «Основи наукових досліджень у фізичній культурі і спорті та академічна доброчесність».</p>

СТРУКТУРА ДИСЦИПЛІНИ

Тема	План, короткі тези	Завдання	Кількість балів
Змістовий модуль 1			
Тема 1. Фізкультурно-спортивні споруди як необхідна умова забезпечення занять різними видами фізкультурно-спортивної діяльності	Предмет курсу та його міждисциплінарний характер. Мета та завдання курсу. Матеріальні засоби забезпечення системи фізичного виховання та спорту. Фактори, що визначають діяльність ФСС. Законодавчі документи, що регламентують діяльність ФСС. Принципи класифікації ФСС.	Опрацювання теоретичного матеріалу; анотація з теми	4
Тема 2. Характеристика основних площинних та критих спортивних споруд	Вимоги до місць занять фізичною культурою і спортом при будівництві площинних спортивних споруд. Основні поняття про конструкції критих спортивних споруд, що визначають безпеку та комфорт їх експлуатації. Вимоги до конструктивних елементів будівель (даху, стін, підлоги) спортивних споруд. Коротка історія розвитку спортивних споруд. Розвиток спортивних споруд у Античній Європі. Суть ігор та облаштування майданчиків для їх проведення у стародавніх цивілізаціях Центральної та Північної Америки. Суть ігор та облаштування майданчиків для їх проведення у стародавніх Китаї, Японії та Індії. Історична необхідність виникнення стадіонів. Термінологічні визначення основних фізкультурно-спортивних споруд. Спортивні споруди сучасного олімпійського руху. Модернізація спортивних споруд з літніх та зимових видів спорту з часу входження їх у програму Олімпійських ігор до сьогодення.	Опрацювання теоретичного матеріалу	4
Тема 3. Основи проектування, будівництва та експлуатації спортивних споруд	Основні та допоміжні споруди, їх значення у діяльності спортивних споруд. Проект – основний документ у будівництві спортивної споруди. Основні нормативні документи при проектуванні критих та площинних спортивних споруд. Юридичні особи, що здійснюють будівництво спортивної споруди. Порядок введення в експлуатацію спортивних споруд. Експлуатація спортивних споруд. Профілактичний огляд, поточний та капітальний ремонт споруд. Паспорт спортивної споруди. Техніка безпеки на спортивних спорудах. Санітарно-гігієнічні вимоги до спортивних споруд. Санітарний контроль за станом спортивної споруди. Санітарно-гігієнічні вимоги до конструкції підлоги, стін, стелі спортивних	Опрацювання теоретичного матеріалу; виконання практичних робіт з теми; презентація однієї з складових теми	6

	залів. Гігієнічні вимоги до температури повітря, вентиляції, освітлення ФСС. Використання кольорових гам в оформленні ФСС. Ремонт та реконструкція спортивних споруд. Причини фізичного зносу та морального старіння спортивної споруди. Ремонт спортивної споруди. Реконструкція спортивних споруд, види реконструкції.		
Тема 4. Міська мережа спортивних споруд та основи менеджменту фізкультурно-спортивних споруд	Мікрорайонні, районні, міжрайонні та міські спортивні споруди. Методика визначення кількості спортивних споруд по видах спорту для населеного пункту. Норми площ на 1000 мешканців у розрахунках площ спортивних споруд. Одночасна та загальна пропускна здатність спортивної споруди. Методи фінансово-господарської діяльності при експлуатації спортивної споруди. Кошторисне фінансування ФСС. Часткове введення платних фізкультурно-спортивних послуг (здача спорт. споруди в оренду, платні абонементні відвідування, платні спортивні секції). Повне самофінансування спортивної споруди.	Опрацьовування теоретичного матеріалу; виконання практичних робіт з теми; презентація однієї з складових теми	8
Змістовий модуль 2			
Тема 5. Спеціалізовані спортивні споруди для легкої атлетики	Класифікація легкоатлетичних споруд за призначенням та по часу використання. Облаштування легкоатлетичних бігових доріжок (розміри, розмітка, покриття). Облаштування місць для легкоатлетичних стрибків у довжину та потрійним. Облаштування місць для легкоатлетичних стрибків у висоту та з жердиною. Облаштування місць для легкоатлетичних метань та штовхання ядра. Експлуатація та догляд за біговими доріжками та місцями для метань та стрибків. Спортивне ядро: склад, розміри, розмітка конструкції. Спортивне ядро спрощеного типу. Легкоатлетичний манеж, його універсальність для інших видів спорту. Облаштування «доріжок (трас) здоров'я» за місцем проживання та у зонах відпочинку. Правила експлуатації та догляду за спорудами для легкої атлетики.	Опрацьовування теоретичного матеріалу; анотація з теми	4
Тема 6. Спеціалізовані спортивні споруди для ігрових видів спорту	Загальна характеристика та класифікація ігрових майданчиків та полів. Ігрові та будівельні розміри майданчиків та полів. Загальні вимоги до ігрових майданчиків та полів: орієнтація, розмітка, освітлення, пропускна здатність. Вимоги до різновидів покриття відкритих ігрових майданчиків та полів. Обслуговування та ремонт ґрунтових та синтетичних покриттів. Спеціалізовані та універсальні ігрові майданчики. Облаштування футбольних полів. Облаштування полів для хокею на траві, регбі, гольфу.	Опрацьовування теоретичного матеріалу; виконання практичних робіт з теми; презентація однієї з складових теми	6

	<p>Дренажна система, електропідігрів ігрових полів. Догляд за газоном ігрового поля.</p> <p>Облаштування майданчиків для гри у волейбол, баскетбол, гандбол. Облаштування тенісних та бадмінтонних кортів. Облаштування місць для проведення навчально-тренувального процесу та змагань з футзалу, пляжного футболу, пляжного волейболу, настільного тенісу. Загальні вимоги до критих ігрових спортивних залів.</p>		
<p>Тема 7. Спеціалізовані спортивні споруди та обладнання для водних видів спорту</p>	<p>Загальна характеристика споруд для водних видів спорту. Характеристика басейнів за призначенням та розмірами ванн. Облаштування та обладнання ванн басейнів. Допоміжні приміщення басейнів. Облаштування місць для проведення навчально-тренувального процесу та змагань з плавання, водного поло, стрибків у воду, синхронного плавання. Відкриті штучні басейни. Облаштування басейну на відкритій водоймі. Акваторії для греблі на байдарках і каное. Акваторія гребного слалому. Водноспортивна станція (яхт-клуб). Санітарно-гігієнічні норми експлуатації басейнів.</p>	<p>Опрацювання теоретичного матеріалу; виконання практичних робіт з теми; презентація однієї з складових теми</p>	6
<p>Тема 8. Загальна характеристика споруд для зимових видів спорту</p>	<p>Облаштування місць для проведення навчально-тренувального процесу та змагань з гірськолижного спорту, біатлону, лижних перегонів, халф пайпу, фрістайлу, ковзанярського спорту, хокею з шайбою, фігурного катання. Функціонально-технологічна та архітектурно-планувальна композиція лижно-спортивної бази. Облаштування трамплінів для стрибків на лижах. Санні та бобслейні траси.</p> <p>Характеристика основних критих спортивних споруд. Спортивні зали. Основні розміри типових спортивних залів. Будівельні та експлуатаційні вимоги до спортивних залів. Способи кріплення гімнастичних снарядів та іншого обладнання в спортивних залах. Вимоги до забезпечення та організації безпеки в спортивних залах.</p>	<p>Опрацювання теоретичного матеріалу; есе теми</p>	4
<p>Тема 9. Спеціалізовані спортивні зали Тренажери та тренувальні пристрої, що використовуються на заняттях фізичними вправами та спортом</p>	<p>Облаштування залів для занять спортивною та художньою гімнастикою. Облаштування залів для занять спортивними видами боротьби, боксу, карате. Облаштування залу для важкої атлетики. Облаштування місць для занять фехтуванням.</p> <p>Спеціалізовані спортивні споруди для стрілецьких видів спорту. Облаштування місць для проведення навчально-тренувального процесу та змагань зі стрільби з лука, кульової стрільби.</p> <p>Облаштування велотреку, шосейних та гірських трас для велоспорту. Облаштування трас для авто- та мотоперегонів. Облаштування кінноспортивної бази.</p>	<p>Опрацювання теоретичного матеріалу; виконання індивідуальної роботи</p>	8

	Тренажери та тренувальні пристрої, що використовуються на заняттях фізичними вправами та спортом. Тренажери для фізичної підготовки спортсменів: універсальної та вибіркової дії. Тренажерні пристрої у технічній та тактичній підготовках спортсменів.		
Тема 10. Фізкультурно-спортивні споруди загальнодержавної системи освіти	Загальна характеристика та класифікація найпростіших ФСС. Споруди та обладнання для фізкультурно-оздоровчих занять у дошкільних навчальних закладах. Споруди та обладнання для забезпечення фізкультурно-спортивної роботи у ЗНЗ. Вимоги до відкритих спортивних майданчиків ЗНЗ. Облаштування спортивних залів ЗНЗ. Вимоги техніки безпеки до місць проведення навчального процесу з фізичного виховання у ЗНЗ. Спортивний інвентар та обладнання для забезпечення процесу фізичного виховання у ЗНЗ. Методика випробування гімнастичних приладів спортивних залів ЗНЗ. Набір медикаментів, перев'язувальних засобів і приладів для аптечки спортивного залу ЗНЗ.	Опрацювання теоретичного матеріалу; виконання індивідуальної роботи	4
Тема 11. Облаштування шкільного фізкультурно-спортивного комплексу	Облаштування місць для легкоатлетичних видів фізичних вправ школярів. Облаштування місць для спортивних ігор. Облаштування місць для занять гімнастикою. Облаштування місць для занять плаванням та лижною підготовкою. Споруди та обладнання для забезпечення фізкультурно-спортивної роботи у ЗВО.	Опрацювання теоретичного матеріалу; анотація з теми	4
Тема 12. Нова соціальна та технічна політика у будівництві спортивних споруд.	Законодавчі основи необхідності врахування потреб людей з інвалідністю та маломобільних груп населення при проектуванні та будівництві спортивних споруд. Типова інструкція щодо забезпечення пересування людей з інвалідністю на візках у проектах спортивних споруд. Спеціальне обладнання та тренажери для людей з інвалідністю	Опрацювання теоретичного матеріалу; анотація з теми	2

ЛІТЕРАТУРА ТА НАВЧАЛЬНІ МАТЕРІАЛИ

Основна

1. Архітектура будівель і споруд: Навчальний посібник. Харків: ХНАМГ, 2012. 170 с. 2.
2. Банько В.Г. Будівлі, споруди та обладнання туристських комплексів: Навчальний посібник. 2-ге вид., перероб. та доп. - К.: Дакор, 2008. - 328 с.
3. Державні будівельні норми України. Спортивні та фізкультурно-оздоровчі споруди МБН В.2.2.-13-2003 // Державний комітет України з будівництва та архітектури. Київ, 2004.
4. Долинний Ю.О. Спортивні споруди і обладнання: методичні вказівки для студентів спеціальності 017 «Фізична культура і спорт» / уклад.: Ю.О. Долинний, В.В. Гейтенко – Краматорськ: ДДМА, 2020. – 70 с.
5. Жданова О. Управління сферою фізичного виховання і спорту: навч. посіб. Дрогобич: Коло, 2009. 224 с.
6. Комар В.П. Спортивні споруди та обладнання. URL: <https://dspace.udpu.edu.ua/bitstream/>
8. Методичні рекомендації до практичних занять та самостійної роботи з дисципліни «Спортивні споруди та обладнання» (для змішаної форми навчання) / В.С.Молотильнікова – Миколаїв, МНУ

ім.В.О.Сухомлинського, 2023. - 73 с.

9. Міщак О.І., Омельченко О.С. Збірник лекцій з дисципліни «Спортивні споруди та обладнання». - Дніпропетровськ: ПФ «Стандарт-Сервіс», 2015.-80с. URL: <http://infiz.dp.ua/misc-documents/repozit/ZO-A1/A1-0000-23-L1-15.pdf>

10. Решетило С. Спортивно-фізкультурні споруди та обладнання: навч. посіб. для студ. ВНЗ III-IV рівнів акредитації у галузі фіз. вих. і спорту / С. Решетило. – Л., 2010. – 103с.

7. Спортивні споруди та тренажерне обладнання: методичні вказівки / уклад.: С.М. Киселевська – Київ: КНУБА, Талком, 2023. – 30 с. URL: <https://repository.knuba.edu.ua/server/api/core/bitstreams/68f0580e-4766-43a2-b021-950f58db975a/content>

11. Фізкультурно-спортивні споруди і обладнання : навч.- метод. посіб. / Ю. В. Зайцева, І. В. Тараненко / за ред. Ю. В. Зайцевої. – Полтава : Сімон, 2020. – 96 с. http://elcat.pnpu.edu.ua/docs/Зайцева_Тараненко.pdf

Допоміжна

12. Концепція кооперованого використання шкільних спортивних споруд // Вісник Харківської державної академії дизайну і мистецтв. Мистецтвознавство. Архітектура. 2008. № 15. С. 87-94.

13. Петрук Ю.О. Еволюція типів спортивних будівель та споруд // Містобудування та територіальне планування. 2013. Вип. 50. С. 537-541.

14. Решетило С. Спортивно-фізкультурні споруди та обладнання: навч. посіб. для студ. ВНЗ III-IV рівнів акредитації у галузі фіз. вих. і спорту. Л., 2010. 245 с.

15. Романенко С.С. Методичні рекомендації до організації самостійної роботи з навчальної дисципліни «Спортивні споруди та обладнання». Одеса: Університет Ушинського, 2021. 24 с.

Інформаційні ресурси

16. Бібліотека Київського національного університету будівництва та архітектури. URL:<http://kbu.org.ua/assets/app/documents/dbn>

17. Національна бібліотека України ім. Вернадського, м. Київ, пр. Голосіївський, 3 URL:<http://www.nbuv.gov.ua>

18. Гігієнічні вимоги до місць занять фізичною культурою в школі URL:https://otherreferats.allbest.ru/life/00010046_0.html

19. Державні санітарні правила і норми влаштування, утримання загальноосвітніх навчальних закладів URL:<http://www.liuchazosh.if.sch.in.ua/Files/downloads/>

20. Освітній сайт Київського національного університету будівництва та архітектури. URL:<https://org2.knuba.edu.ua/>

21. Перелік спортивного інвентарю та обладнання для шкіл (МОН 18.02.2020) URL: <https://nus.org.ua/news/mon-rozrobylo-typovyj-pereliksportyvnoho-inventaryu-ta-obladnannya-dlya-shkil/>

22. Спортивні та фізкультурно-оздоровчі споруди. URL: <http://kbu.org.ua/assets/app/documents/dbn2>

23. Солодка О.В., Петров Г.С., Мамотько П.М, Тренажери в фізичній культурі і спорті. (Методичні рекомендації для самостійної роботи здобувачів вищої освіти з дисципліни «Тренажери у фізичній культурі і спорті»): Дніпро, 2018.-30с.

ПОЛІТИКА ОЦІНЮВАННЯ

Загальна політика	Здобувач освіти зобов'язаний відвідувати всі заняття згідно розкладу, не спізнюватися. Дотримуватися етики поведінки. Працювати з навчальною літературою, з літературою на електронних носіях і в Інтернеті. При пропуску лекційних занять проводиться усна співбесіда за темою. Відпрацьовувати практичні заняття. Виконати індивідуальне завдання.
Політика щодо дедлайнів та перескладання	Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку.
Політика щодо академічної доброчесності	Під час виконання завдань вимагається дотримання правил академічної доброчесності. Списування під час контрольних робіт та екзаменів заборонені (в т.ч. із використанням мобільних девайсів). Мобільні пристрої дозволяється використовувати лише під час он-лайн тестування.

ОЦІНЮВАННЯ

Нарахування балів	
Види оцінювання	Бали
Змістовий модуль 1 (Тема 1-4)	22
Змістовий модуль 2 (Тема 5-12)	38
Підсумковий контроль (залік)	40
Загальна кількість балів:	100

Розподіл балів для оцінювання успішності студентів		
Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою
90-100	A	Зараховано
82-89	B	
74-81	C	
64-73	D	
60-63	E	
35-59	FX	незараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни